

KLASA: UP/I-344-07/19-01/03
URBROJ: 376-05-19-4
Zagreb, 4. ožujka 2019.

Temeljem članka 12. stavka 1. točke 14., članka 111. i 112. Zakona o elektroničkim komunikacijama (NN br. 73/08, 90/11, 133/12, 80/13, 71/14 i 72/17) te članka 96. Zakona o opće upravnom postupku (NN br. 47/09), inspektor elektroničkih komunikacija Hrvatske regulatorne agencije za mrežne djelatnosti donosi

RJEŠENJE

- I. Utvrđuje se da je pravna osoba DOBRE NEKRETNINE d.o.o. iz Osijeka, Adama Reisera 64, u svrhu izravne promidžbe i prodaje svojih proizvoda i usluga, na adresu primatelja elektroničke pošte z.p@zg.ht.hr odaslala svoju ponudu za prodaju „baze podataka“, a bez prethodno pribavljene privole primatelja te elektroničke pošte.
- II. Nalaže se pravnoj osobi DOBRE NEKRETNINE d.o.o. iz Osijeka, Adama Reisera 64, da odmah po primitku ovog rješenja prestane s postupanjem opisanim u točki I. izreke, odnosno da prestane sa slanjem elektroničke pošte na adrese potrošača, koji istodobno nisu njezini potrošači, u svrhu izravne promidžbe i prodaje svojih proizvoda i usluga, a bez prethodno pribavljenih privola primatelja tih poruka.

Obrazloženje

Hrvatska regulatorna agencija za mrežne djelatnosti (dalje: HAKOM) pokrenula je inspeksijski nadzor na osnovi prijave gospodina Z. P. (dalje: podnositelj prijave) zaprimljene elektroničkom poštom 29. prosinca 2018., glede slanja neželjene elektroničke komunikacije koja se odnosi na prodaju „baza podataka“ pod komercijalnim nazivom Dot Com Hrvatska, a od pravne osobe DOBRE NEKRETNINE d.o.o. iz Osijeka, Adama Reisera 64.

Podnositelj prijave navodi kako je sa adrese elektroničke pošte Dot Com Hrvatska (ponude@dot.com.hr) od pravne osobe DOBRE NEKRETNINE d.o.o. iz Osijeka, Adama Reisera 64 (dalje: pošiljalatelj poruka), 29. prosinca 2018. u 18:07 sati, na svoju osobnu adresu elektroničke pošte z.p@zg.ht.hr, zaprimio ponudu za kupnju baze podataka, mada ne obavlja nikakvu registriranu djelatnost. Kao dokaz, dostavio je navedenu elektroničku poštu.

U bitnom, podnositelj prijave navodi da mu nije jasno kako je došlo do slanja takvog sadržaja na njegovu osobnu adresu elektroničke pošte, a čiji sadržaj se odnosi na izravnu promidžbu i prodaju. Iz zaprimljene prijave proizlazi da pošiljalatelj poruka nije dobio od podnositelja prijave prethodnu privolu za odašiljanje spornih poruka, u svrhu izravne promidžbe i prodaje svojih proizvoda, niti da je podnositelj prijave u bilo kakvom odnosu sa pošiljalateljem poruka.

Uvidom u sadržaj elektroničke pošte koja je bila upućena podnositelju prijave, vidljivo je da se isti odnosi na ponudu za kupnju poslovnih baza podataka od pošiljatelja poruke, u kojoj se, između ostalog, navodi da su baze dane na uvid i pregled nadležnim institucijama.

Obzirom na navedeno, glede utvrđivanja radi li se o možebitnom slanju neželjenih elektroničkih poruka, u ovom slučaju slanju elektroničke pošte bez prethodne privole, inspektor je dopisom od 4. siječnja 2019. od pošiljatelja poruka zatražio pisano očitovanje, uz dostavu dokumentacije kojom pošiljatelj može bitno raspolaže, a koja je važna glede ovog inspekcijskog nadzora.

Na navedeno, pošiljatelj se očitovao elektroničkom poštom od 21. siječnja 2019., a iz koje u bitnom proizlazi sljedeće.

Pošiljatelj navodi da su „baze podataka“ koje prodaje prikupljene iz javno objavljenih izvora te da je podnositelj prijave i njegova adresa elektroničke pošte također pronađena u javnoj bazi podataka freelance fotografa i novinara, čime se smatra da se osoba bavi poslovnom djelatnošću. Stoga pošiljatelj smatra da je elektronička pošta u takvom slučaju poslana primatelju u svojstvu pravne osobe koja obavlja samostalnu poslovnu djelatnost, dakle, ne u svojstvu fizičke osobe.

Nadalje, po prijavi primatelja, ta adresa elektroničke pošte odmah je izbrisana iz „baze podataka“.

Pošiljatelj ističe, da se svaki korisnik koji se nalazi u njihovoj poslovnoj bazi, može jednostavno i lako odjaviti sa iste, a sukladno odredbama Zakona o elektroničkim komunikacijama (NN br. 73/08, 90/11, 133/12, 80/13, 71/14 i 72/17; dalje: ZEK).

Pojašnjava, da podatke o poslovnim subjektima iz poslovnih baza prikuplja iz javnih očevidnika državnih ustanova (javne liste, popisi ili adresari...), koji sadržavaju sve vrste poslovnih djelatnosti. Ističe, da je registriran za prikupljanje, obradu i prodaju poslovnih baza. Glede pojašnjenja kojeg na Internet stranicama daje zainteresiranim korisnicima, kako su te baze dane na uvid i pregledane od strane HAKOM-a i Agencije za zaštitu osobnih podataka (dalje: AZOP), pošiljatelj u svom očitovanju navodi da su iste u 2015. dane mjerodavnim osobama u HAKOM-u i AZOP-u na uvid te da nije zaprimljeno nikakvo upravno rješenje. U prilog svojih tvrdnji pošiljatelj poruka dostavlja zapisnik o nadzoru obavljenom od strane AZOP-a.

Nakon analize zaprimljene prijave i očitovanja pošiljatelja poruka, inspektor utvrđuje da je postupanje pošiljatelja nezakonito iz sljedećeg razloga.

Odredbom članka 107. stavka 1. i 2. ZEK-a, propisano je da je uporaba automatskih pozivnih i komunikacijskih sustava bez ljudskog posredovanja, telefaksnih uređaja ili elektroničke pošte, uključujući SMS poruke i MMS poruke, u svrhu izravne promidžbe i prodaje dopuštena isključivo uz prethodno pribavljenu privolu pretplatnika ili korisnika usluga. Fizička ili pravna osoba trgovca može upotrebljavati podatke o adresama elektroničke pošte koje je pribavila od svojih potrošača u svrhu prodaje proizvoda i usluga, za izravnu promidžbu i prodaju isključivo vlastitih proizvoda ili usluga, uz uvjet da ti potrošači imaju jasnu i nedvojbenu mogućnost besplatnog i jednostavnog prigovora na takvu uporabu podataka o adresama elektroničke pošte prigodom njihova prikupljanja i prigodom zaprimanja svake elektroničke poruke, u slučaju da potrošač nije unaprijed odbio takvu uporabu podataka.

Nadalje, odredbom stavka 4. navedenog članka, propisano je da se isto ne primjenjuje kada se upućuje pravnim osobama u svrhu izravne promidžbe i prodaje, dakle, navedene odredbe u svrhu izravne promidžbe i prodaje, primjenjuju se samo na potrošače.

U ovom predmetu, pošiljatelj poruka smatra da je adresa elektroničke pošte z.p@zg.ht.hr, koja glasi za primatelja poruke, za koju tvrdi da ju je izlistao u bazi podataka freelance fotografa i novinara,

samim time poslana primatelju u svojstvu pravne osobe koja obavlja samostalnu poslovnu djelatnost te smatra da upravo zbog toga, ne treba u svrhu korištenja te adrese za potrebe svoje izravne promidžbe i prodaje, zatražiti prethodnu pribavljenu privolu pretplatnika ili korisnika usluga, u ovom slučaju od primatelja poruke, gospodina Z. P. Nadalje, Z. P. smatra da se ovdje radi o njegovoj osobnoj adresi elektroničke pošte, obzirom da ta adresa kao takva, isključivo sadrži njegovo ime i prezime te da ničim nije dozvolio pošiljatelju slanje elektroničke pošte u svrhu izravne promidžbe i prodaje.

Glede obrazloženja pošiljatelja kako je poruka poslana primatelju u svojstvu pravne osobe koja obavlja samostalnu poslovnu djelatnost, iz razloga jer je izlistana u bazi podataka freelance fotografa i novinara, inspektor zaključuje da samim time što je primatelj možebitno i stavio svoju osobnu adresu elektroničke pošte z.p@zg.ht.hr u bazu podataka freelance fotografa i novinara, isto ne znači da se njegova adresa elektroničke pošte, može koristiti u svrhu izravne promidžbe i prodaje, a bez prethodne pribavljene privole pretplatnika ili korisnika usluga, kako je to propisano člankom 107. stavkom 1. ZEK-a, a što upravo i podnositelj prijave ističe u svojoj prijavi.

Nadalje, člankom 107. stavkom 2. ZEK-a izričito je propisano da trgovci mogu koristiti adrese elektroničke pošte potrošača, koje su prikupili od svojih potrošača, za izravnu promidžbu i prodaju isključivo vlastitih sličnih proizvoda ili usluga. Dakle, da bi pošiljatelj poruka mogao koristiti adresu elektroničke pošte potrošača morao bi biti s njime u određenom prethodnom odnosu, kako bi mu mogao upućivati ovakve poruke.

Zbog toga, uvažavajući da je pošiljatelj nastavno u ovom postupku odmah izuzeo iz svojih baza adresu podnositelja prijave, inspektor odlučuje kao u izreci ovog rješenja, a kako pošiljatelj u svrhu svoje daljnje izravne promidžbe i prodaje, i prema drugim primateljima ne bi nastavno odašiljao elektroničku poštu na adrese elektroničke pošte koje se mogu smatrati osobnim adresama, a bez prethodne pribavljene privole pretplatnika ili korisnika usluga kojima pošiljatelj želi poslati svoju elektroničku poštu. U protivnom, svako daljnje slanje elektroničke pošte na adrese potrošača, u svrhu izravne promidžbe i prodaje vlastitih proizvoda i usluga, a bez prethodne pribavljene privole primatelja, smatrati će se neželjenom elektroničkom komunikacijom.

Nadalje, u ovom predmetu HAKOM ne ulazi te napominje da nije niti ulazio u zakonitost prikupljanja, obrade i prodaje poslovnih baza podataka, a za koju djelatnost pošiljatelj poruka navodi da je registriran te da istu obavlja. Pri tome ističe da takva baza ni u kom slučaju ne može sadržavati osobne adrese potrošača, odnosno adrese sa osobnim podacima, a koje bi nastavno bile upotrijebljene za izravnu promidžbu i prodaju od strane trećih osoba, odnosno kupaca tih baza. Zbog toga je i propisano da fizička ili pravna osoba trgovca može upotrebljavati isključivo one podatke o adresama elektroničke pošte koje je i pribavila od svojih potrošača za izravnu promidžbu i prodaju, i to isključivo vlastitih proizvoda ili usluga.

U odnosu na obradu i zaštitu osobnih podataka, posebice na osobne podatke sadržane unutar baza podataka kojima pošiljatelj raspolaže, HAKOM je presliku zaprimljene dokumentacije u ovom postupku prosljedio mjerodavnom tijelu, AZOP-u.

Na temelju navedenog odlučeno je kao u izreci.

Ovo rješenje će se na odgovarajući način objaviti na internetskoj stranici HAKOM-a.

UPUTA O PRAVNOM LIJEKU:

Protiv ovog rješenja žalba nije dopuštena. Protiv ovog rješenja može se, u roku od 30 dana od dana njezina primitka, pokrenuti upravni spor pred upravnim sudom na području kojeg tužitelj ima prebivalište, odnosno sjedište.

***INSPEKTOR
ELEKTRONIČKIH KOMUNIKACIJA***

Božidar Ister

Dostaviti:

1. DOBRE NEKRETNINE d.o.o., Adama Reisera 64, 31000 Osijek, UP – osobna dostava
2. U spis